

Vožarski pot 12

T: 01 420 44 88
F: 01 420 44 83
E: gp.irsop@gov.si
www.iop.gov.si

Številka: 06180-175/2022-10
Datum: 28. 9. 2022

Poročilo o inšpekcijskem nadzoru obrata večjega tveganja za okolje Melamin d.d. Kočevje, zaradi večje nesreče dne 12. 5. 2022

Uvod:

Melamin kemična tovarna d.d. Kočevje, Tomšičeva cesta 9, Kočevje je skladno z Uredbo o preprečevanju večjih nesreč in zmanjševanju njihovih posledic (Uradni list RS, št. 22/16 in 44/22 – ZVO-2) obrat večjega tveganja za okolje (v nadaljevanju Obrat). Obrat ima skladno z ZVO-2 in Uredbo pridobljeno okoljevarstveno dovoljenje za obratovanje obrata in izdelano varnostno poročilo z dne 12. 12. 2014, ter načrt zaščite in reševanja.

Dne 12. 5. 2022 je ob 8:37 prišlo v obratu večjega tveganja za okolje MELAMIN kemična tovarna d.d. Kočevje, na lokaciji Tomšičeva cesta 9, Kočevje (v nadaljevanju OVT), do silovite eksplozije pri pretakanju dietilentriamina v rezervoar C2, ki je namenjen za skladiščenje epiklorhidrina. Eksplozija je povzročila tudi sekundarne požare. V nesreči je umrlo 7 ljudi, od tega 5 v obratu v času nesreče, dva sta umrla kasneje v bolnici. Nastala je tudi velika materialna škoda.

Inšpektorat RS za okolje in prostor (IRSOP), je skladno z določbami 246. člena ZVO-2, ki določa, da se v primeru okoljske ali naravne nesreče, v kateri je bil poškodovan obrat, takoj ko je mogoče, izvede skupen inšpekcijski nadzor z različnimi inšpekcijskimi službami, z dopisom obvestil Inšpektorat Republike Slovenije za delo, Inšpektorat Republike Slovenije za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, Inšpektorat Republike Slovenije za infrastrukturo, Urad Republike Slovenije za kemikalije in IRSOP OE Ljubljana o skupnem nadzoru. Posamezna inšpekcija v okviru skupnega inšpekcijskega nadzora izvede inšpekcijski pregled naprave oziroma obrata v skladu s svojimi pristojnostmi ter v osmih delovnih dneh kopijo zapisnika s prilogami pošlje inšpekciji, pristojni za varstvo okolja.

Vse pozvane inšpekcijske službe so opravile inšpekcijski nadzor in Inšpektorat RS za okolje posredovale zapisnik o inšpekcijskem nadzoru. Inšpektorat za delo je na IRSOP posredoval Poročilo o nadzoru družbe Melamin št. 06152-359/2022-37 z dne 14. 9. 2022 in 06152-359/2022-39 z dne 21. 9. 2022.

Ugotovitve nadzora:

Inšpekcija za okolje

Inšpektor za okolje je bil dne 12. 5. 2022 ob 8:53 po telefonu, s strani skrbnika za okolje obveščen o večji nesreči v obratu večjega tveganja za okolje (OVT). Inšpektor za okolje je še isti dan odšel na lokacijo nesreče, vendar ker intervencija še ni bila zaključena, dostop do obrata ni bil možen.

Inšpektor je po končani intervenciji opravil več nadzorov v zvezi z vzrokom nesreče, predpisanimi postopki iz varnostnega poročila za delo na pretakališču in postopki, ki so pripeljali do nesreče.

Ugotovljeno je bilo, da je do nesreče prišlo pri prečrpavanju kemikalije DETA (dietilentriamina) iz ladijskega kontejnerja v cisterno C2, ki je namenjena za skladiščenje EPI (epiklorhidrin). Za pretakanje nevarnih snovi na pretakališču so v obratu izdelana navodila in postopki (Navodilo za pretakanje nevarnih snovi NDV 18.03.) za varno delo.

V zvezi z delom na pretakališču je bil zaslišan vodja proizvodnje PE, ki je povedal, da delavci na pretakališču poznajo svoje naloge, za katere so tudi ustrezno usposobljeni in jim ni potrebno vsakodnevno naročati oziroma podajati navodil, saj dobijo pisne naloge – plan polnjena izdelkov. Za pretakanje surovin delavci nimajo vsakodnevnega plana.

Dostava kemikalij se prične tako, da receptor na vhodu v obrat, ob prihodu cisterne vpiše приход kemikalij v evidenčno knjigo, kjer se ročno vpišejo podatki o prevozniku, registrski številki vozila, ime voznika, surovina/izdelek, ura prihoda, ura odhoda, prva teža, druga teža (če se tehta) in podpis receptorja. Pri prihodu vnetljivih kemikalij je lahko na pretakališču samo ena cisterna, ostale čakajo na platoju pri glavnem vhodu. V dopoldanski izmeni je vedno prisoten vsaj en usposobljen delavec, ki upravlja dela na pretakališču (polnjenje in praznjenje cistern in polnjenje manjših embalažnih enot – izdelkov, na polnilnih linijah izven pretakališča). Za pretakanje EPI iz kontejnerjev v cisterno, je kot dodatni ukrep potreben poseben nastavek, ki se hrani v pisarni tehnologa in delovodje.

Na dan nesreče je delo na pretakališču potekalo kot običajno. Voznik kamiona z ladijskim kontejnerjem je ob 8:05 prišel v obrat, kjer ga je receptor iz podjetja Sintal vpisal v evidenčno knjigo. Vozilo je šlo najprej na tehtanje na kamionsko tehtnico. Receptor je vnesel podatke prvega tehtanja v računalnik v vratarnici, ki vključuje tudi ime pripeljane surovine. V evidenčni knjigi in na tehtalnem listu v računalniku je bilo vneseno pravilno ime pripeljane kemikalije (dietilentriamin). Tehtalni list se izpiše šele po drugem tehtanju. Voznik je nato odpeljal na pretakališče, kjer se je ustavil pred skladiščni rezervoar za epiklorhidrin (EPI), in pokazal transportno dokumentacijo skladiščnemu delavcu. Skladiščni delavec je šel v pisarno tehnologa in delovodja, po spojko za pretakanje EPI. Delovodja mu je na njegovo zahtevo dal spojko, ter določil delavca, ki bo odnesel vzorec kemikalije v službo kakovosti. Voznik je priklopil en del spojke na ladijski kontejner (moški tip), nato sta z zaposlenim skupaj povezala spojko s skladiščnim rezervoarjem. Voznik je priklopil oddušno cev na ladijski kontejner. Zaposleni je ozemlil vozilo in v operatorskem prostoru na črpališču in preko računalnika sprožil sekvenco črpanja. Za sprožitev sekvence se zgolj izbere rezervoar in iz spustnega seznama izbere postopek praznjenja. Nato je odšel na pretakališče, kjer je samo črpanje sprožil z vklopom tipke, ki se nahaja na zidu pri črpalnem mestu EPI. Ob začetku črpanja je bil odvzet tudi vzorec kemikalije, ki je tekla iz avtocisterne v skladiščni rezervoar. Vzorec je delavec, ki ga je določil delovodja, odnesel v laboratorij službe kakovosti. Analitičarka je začela z analizo vzorca za EPI in sicer izgled, gostota pri 20°C in barvo, kar je standardni postopek za prevzem surovine. Ker je bila temperatura višja od 20°C, je pričela s hlajenjem vzorca, v tem času (8:37) pa je že prišlo do nesreče.

Naveden opis postopka dela na dan nesreče, je skladen z navodili za pretakanje nevarnih snovi NDV 18.03. Ugotovljena pa so ravnanja skladiščnega delavca in voznika avtocisterne, ki so pripeljala do nesreče in sicer, da je voznik kamiona z ladijskim kontejnerjem, namesto pred skladiščni rezervoar za DETA, zapeljal pred skladiščni rezervoar za EPI, ter ravnanja skladiščnega delavca, ki je ne glede na dejstvo, da je bilo na transportni dokumentaciji napisano ime kemikalije DETA, in ne glede na to, da je

bilo na ladijskem kontejnerju napisano ime kemikalije DETA, šel v pisarno tehnologa in delovodje po spojko za pretakanje EPI, ter izvedel pretakanje iz ladijskega kontejnerja v skladiščni rezervoar za EPI, kar je pripeljalo do nesreče v obratu.

V postopku Inšpekcija za okolje ni ugotovila, da bi obrat kršil navodila za pretakanje na pretakališču, ki so priloga varnostnega poročila.

Gradbena inšpekcija

Številka zapisnika: 06122-1289/2022 z dne 20. 6. 2022.

Nadzor je opravljen na območju nesreče in na širšem območju nesreče, z namenom preverbe morebitnih poškodb na objektih. Ugotovljeno je bilo, da je rezervoar na mestu nesreče v celoti uničen, ostali objekti pa so bili v eksploziji le delno poškodovani (fasade, okna, deli konstrukcije ...).

Gradbeni inšpektor pri nadzoru ni ugotovil kršitev zakonodaje in podzakonskih predpisov, katerih nadzor sodi v pristojnost gradbenega inšpektorja.

Urad Republike Slovenije za kemikalije

Številka zapisnika: 061-16/2022/2

Opravljen je nadzor izvajanja določb Pravilnika o tehničnih in organizacijskih ukrepih za skladiščenje nevarnih kemikalij za skladiščne prostore na lokaciji Objekt. Skladiščni prostori se nahajajo v pritličnih prostorih ter prvem in drugem nadstropju stavbe Klas, ter v proizvodnem objektu Melapan.

Ugotovljene so bile nepravilnosti v zvezi z opremljenostjo skladiščnih prostorov v drugem nadstropju v stavbi Klas, zato je bilo zavezancu izrečeno opozorilo po 33. členu ZIN.

Inšpektorat RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami

Številka zapisnika: 0611-7018/2022-1 z dne 18. 5. 2022

Opravljen je bil nadzor lokacije in naprav, opreme in drugih sredstev za varstvo pred požarom, ter vpogled v dokumentacijo. S področja zaščite in reševanja je bil opravljen nadzor z namenom, da se preveri, ali je ukrepanje ob kemijski nesreči potekalo skladno z dokumentom »Načrt zaščite in reševanja v primeru večjih nesreč na lokaciji obrata Melamin d.d. Kočevje, verzija 5.0 z dne 9. 2. 2021«.

Pri nadzoru s področja varstva pred požarom so bili preverjeni: Pooblastila za izvajanje ukrepov varstva pred požarom; Ocena požarne ogroženosti in požarni red s prilogami; Načrti evakuacije; Požarni načrt, Usposabljanje zaposlenih za varstvo pred požarom; Usposabljanje oseb odgovornih za gašenje začetnih požarov in izvajanje evakuacije; stanje opreme, naprav in sredstev za varstvo pred požarom; Stanje dovoznih poti in delovnih površin za gasilska vozila

Pri nadzoru s področja varstva pred požarom ni bilo ugotovljenih nepravilnosti.

Pri nadzoru s področja zaščite in reševanja je bilo ugotovljeno naslednje: Zavezanec ima izdelan Načrt zaščite in reševanja v primeru večjih nesreč; Načrt ima navedene vsebine, skladno z 8. členom Uredbe; V načrtu so vključene vse vsebine iz 10. člena Uredbe;.

Pri nadzoru s področja zaščite in reševanja ni bilo ugotovljenih nepravilnosti. Ukrepanje ob nesreči je potekalo skladno z načrtom.

Inšpekcija za energetiko in rudarstvo

Zapisnik številka: 06152-391/2022-2-60278 z dne 19. 5. 2022 in 21.6.2022

Opravljen je nadzor opreme pod tlakom po predpisih, ki jih nadzira inšpekcija za energetiko in rudarstvo in sicer: Kurjena oprema pod tlakom; Parovod; Tlačne posode.

Ugotovljene so bile manjše pomanjkljivosti pri tlačnih posodah (dokumentacija o opravljenih periodičnih pregledih ni bila dosegljiva na dan pregleda. Opravljen je ponovni pregled, na katerem je bilo ugotovljeno, da je zavezanec odpravil pomanjkljivosti.

Inšpektorat Republike Slovenije za delo, Območna enota Celje - Velenje

V zvezi z delovno nezgodo, ki se je pripetila v družbi Melamin d.d. Kočevje, dne 12. 5. 2022, je bil dne 13. 5. 2022 opravljen izredni inšpekcijski pregled.

Na podlagi ugotovitev nadzora, je bila dne 30. 5. 2022, zavezancu izdana upravna odločba, s katero je bilo zavezancu naloženo, da prijavi eksplozijo v rezervoarju za skladiščenje surovine EPI, ki se je pripetila dne 12. 5. 2022, Inšpektoratu Republike Slovenije za delo in priglašnemu organu za ugotavljanje skladnosti ukrepov za preprečevanje eksplozij in varovanje pred njimi, skladno z določilom prvega odstavka 46. člena Pravilnika o protiekspluzijski zaščiti in pridobi mnenje priglašenega organa o vzroku za nastanek eksplozije v rezervoarju za skladiščenje surovine EPI, ki se je pripetila dne 12. 5. 2022 in o stanju naprav glede protiekspluzijske zaščite, skladno z določilom drugega odstavka 46. člena Pravilnika o protiekspluzijski zaščiti.

Na podlagi ugotovitev je bilo na ODT Novo mesto vloženo naznanilo kaznivega dejanja

Poročilo pripravil:

Pavel Matjačič
inšpektor za okolje